

12. Sotsialno-kulturna diyalnist klubiv Ukrainy (kin. XX – poch. XXI st.). Dys. ... kand. kulturolohiyi: 26.00.01 «Teoriya y istoriya kultury» / Polishchuk Lyudmyla Oleksandrivna. – KNUKM, 2011. – 192 s.
13. Troyel'nikova L. O. Sotsial'no-pedahohichni umovy udoskonalennya pidhotovky kerivnykh kadriv orhaniv derzhavnoho upravlinnya v haluzi kul'tury i mystetstv: Dys. ... kand. ped. nauk: 13.00.06 «teoriya, metodyka i orhanizatsiya kul'turno-prosvitn'oyi diyal'nosti» / Lyudmyla Oleksiyivna Troyel'nikova. – K., 2000. – 197 s.
14. Khmel'nytskaya Afysha – Vsyа zhyzn' horoda Khmel'nytskyy: Kluby Khmel'nytskoho [Elektronnyy resurs]. – Rezhym dostupu <http://afisha.km.ua/>
15. Chmykhalo Ye. I. Pytannya pidhotovky kadriv kul'turno-osvitnikh pratsivnykiv u vuzakh kul'tury / Ye. I. Chmykhalo // Kul'turno-osvitnya robota: respublikans'kyu mizhvidomchyy zbirnyk / vidp. red. H. M. Shevchuk. – K. : Mystetstvo, 1986. – №10 – S.115–122.

Аннотация

Дмитрий Овсиенко

Развитие системы клубного образования в Украине в конце XX - начале XXI в.

В статье анализируются современные проблемы системы клубного образования в высших учебных заведениях I-II уровней аккредитации. Обращается внимание на первоочередные задачи, стоящие перед клубными заведениями для повышения престижа клубной работы. Указывается на негативные тенденции в работе учреждений культуры клубного типа, в частности резкое сокращение их количества за последние десятилетия. Исследована деятельность учреждений культуры нового типа, которые появились после обретения Украиной независимости. Рассмотрены основные требования к лицам, которые работают в сфере культуры. Сравниваются особенности деятельности заведений культуры клубного типа в советский и постсоветский период. Доказана важность процессов, которые способствуют возрождению украинских традиций, обрядов для будущей профессиональной деятельности работников клубных заведений.

Ключевые слова: клуб, клубное образование, культурно-просветительная работа, национально-культурное возрождение, училища и колледжи культуры и искусств.

Summary

Dmytro Ovsyenko

Development of the System of Club Education in Ukraine at the End of the XX – Beginning of the XXI Century

The article analyzes the current problems of the system of club education in higher educational establishments of I-II levels of accreditation. The attention is paid to the priorities facing clubs to enhance the prestige of the club work. The negative trends in the work of the cultural establishments of the club type, including sharp reduction of the network of the later during the last decads have been mentioned. Activity of the new type of cultural institutions that emerged after Ukraine had gained its own independence has been studied. The basic requirements for persons working in the field of culture have been studied. The peculiarities of activity of institutions of culture club type in the Soviet and post-Soviet period have been compared. The importance of the processes that contribute to the revival of Ukrainian traditions, ceremonies for the future professional activity of the workers of club establishments has been proved.

Key words: club, club education, cultural and educational activities, national-cultural revival, schools and colleges of arts and culture.

Дата надходження статті: «26» вересня 2014 р.

УДК: 378.937

ІРИНА ОГОРОДНІЙЧУК,
кандидат педагогічних наук
(м.Одеса)

Сутність і структура поняття «правова компетентність» майбутніх інженерів

У статті розглянуто сутність і структуру поняття «правова компетентність». Виокремлено складові правової компетентності, зокрема: ціннісно-орієнтаційна, регулятивно-поведінкова, комунікативна компетентність. Наведено рівні правової компетентності, а саме: повсякденний рівень (первинний), що виявляється у вчинках, діях згідно з логікою своєї правової компетенції, практичне застосування знань у правовому просторі та теоретичний рівень. Умовами формування правової компетентності майбутнього спеціаліста є пріоритетні цінності, мотиваційні настанови, правова культура держави, рівень правової освіти студентів, законність і правопорядок у сфері соціального оточення особистості. Виокремлено такі ключові якості, що входять до правової компетентності: адаптивну (що дозволяє адаптуватися в певному правовому просторі); комунікативну (здібність узгодження питань професійної діяльності з існуючим законодавством і правом); мовленеву (означає здібність передавати і виражати інформацію у правовому аспекті); юридичну (формування умінь оперувати юридичними категоріями); соціокультурну (знання історії розвитку правової свідомості, права, закономірностей їх розвитку, зв'язки з іншими формами суспільної свідомості, особливості

функціонування); прогностичну (здібність передбачати розвиток конкретної ситуації, бачити проблеми, що виникають, наслідки, і знаходити їх правильне рішення з точки зору законодавства); компенсаторну (вміння знаходити вихід із ситуації, відносно якої відсутні закони, які її визначають); навчально-пізнавальну (удосконалення загальнонавчальних навичок: працювати з книгою, учнями, документами, розуміти сенс законів, знати юридичну термінологію і вміти нею користуватися). На підставі вищезазначеного у правовій компетентності майбутніх інженерів виділено такі ключові компетенції: ціннісну, інформаційно-пізнавальну, мисленнєво-мовленнєву, навчально-пізнавальну, юридично-законодавчу, компенсаторно-консультативну, технологічно-регулятивну, творчо-прогностичну.

Ключові слова: компетентність, професійна компетентність, правова компетентність, правова культура.

Постановка проблеми у загальному вигляді... Реалії сьогодення призводять до того, що правова компетентність стає необхідною спеціалістам, діяльність яких не пов'язана з юридично-законодавчою базою. Немає необхідності доводити, що від рівня правової культури населення тієї чи тієї держави залежить порядок у ній, який впливає на швидкість і ефективність розвитку цієї держави. Вимоги до людей мати знання всіх правових норм, якщо їх діяльність не пов'язана з юриспруденцією, не висуваються, однак уміння застосовувати потрібну правову норму в ході здійснення своєї професійної діяльності – необхідність для кожного працівника.

Аналіз досліджень і публікацій... Поняття правової компетентності є об'єктом вивчення багатьох дослідників: П. Баранов, А. Дахін, А. Крижанівський, Є. Майорова, А. Овчинніков, О. Панова, Є. Певцова, І. Покровський, Т. Соловйова, С. Треніхіна.

Формулювання цілей статті... Визначити сутність і структуру поняття «правова компетентність» майбутніх інженерів.

Виклад основного матеріалу... У педагогічній науці під правовою компетентністю розуміють здатність людини ефективно вирішувати проблеми правовими засобами, які виникають у житті [4, с.51]. Звідси випливає, що правова компетентність будь-якого фахівця, як і будь-якого громадянина, передбачає знання ним соціальних норм і правил поведінки людей, що встановлюються і санкціонуються державою.

Д. Клочкова виокремлює такі складові правової компетентності: ціннісно-орієнтаційна компетентність, яка складається з усвідомлення й прийняття основних правових принципів, що діють у демократичному суспільстві, усвідомлення цінності права як способу узгодження інтересів людей і підтримки стабільності суспільства, правопорядку й законності; усвідомлення необхідності правомірної поведінки, неприйняття асоціальної поведінки як фактора руйнування суспільства; формування власних настанов і ціннісних орієнтацій; регулятивно-поведінкова компетентність: наявність позитивних правових настанов, уміння приймати самостійні рішення, прогнозувати їхні наслідки, нести відповідальність за свої дії, наявність навичок вирішення конфліктів правовими засобами, звертання за кваліфікованою юридичною допомогою; комунікативна компетентність, яка включає готовність до конструктивної правової взаємодії, ведення переговорного діалогу, аргументацію й презентацію власного погляду, досягнення домовленостей [3].

З огляду на зазначене науковець доходить висновку, що навички, необхідні для набуття компетентності, всеосяжні і можуть бути застосовані в різних обставинах. Компетентність у такій сфері як право вимагає спеціальних знань і вмінь: людина зі сформованою правовою компетентністю повинна мати систематичні знання з основ права, має бути здатна до самовизначення й самореалізації в типових правових ситуаціях; мати систематичні фундаментальні знання із загальних і профільних розділів права, здатність визначати адекватні моделі поведінки і/чи приймати рішення в типових і нестандартних правових ситуаціях; здатна до законотворчої діяльності (це стосується політичних діячів, професійних юристів, науковців, і, в тому числі, педагогічних працівників, предметом досліджень і викладання яких є питання права) [3].

Правова компетентність – це не тільки пасивне засвоєння знань, а й їх застосування на практиці. Як вид соціально-правової діяльності вона може включати такі рівні: повсякденний рівень (первинний), що виявляється у вчинках, діях згідно з логікою своєї правової компетенції, практичне застосування знань у правовому просторі. Другим рівнем є теоретичний, на якому відбувається осмислення права, його меж, нормативів, з'ясування способів і засобів поведінки з ним, упорядкування й удосконалення знань про право.

Специфіка будь-якої професійної діяльності призводить до вироблення її регулювальних правових норм. Вони стосуються й протікання виробничого, технологічного процесу та його кінцевого результату, і взаємовідносин його учасників між собою, а також із державою, співвідношення з іншими сферами виробництва, життєдіяльності суспільства. Відтак, для виконання виробничих функцій суб'єктам необхідний відповідний рівень знань і навичок правового

регулювання, тобто входження у зовсім іншу галузь. До правової компетентності майбутнього інженера входить, у першу чергу, відображення правових аспектів своєї професії, роду діяльності, конкретної організації виробництва; знання правових норм і законів, у межах яких протікає їхня безпосередня діяльність, настанова на правомірність дій і поведінки, навичок та досвіду вирішувати правові задачі зі своєї спеціальності. Це підтверджує наше припущення про те, що досліджувати правову компетентність є сенс на стику різних видів діяльності, і вона за своєю суттю є діяльнісною якістю особистості. Щоб констатувати наявність такої якості, зовсім не обов'язково бути кваліфікованим спеціалістом у галузі юриспруденції, мати безпосередній правовий досвід роботи. У цілому, на думку дослідників (О.Панова та ін.):

1. Основу формування правової компетентності спеціаліста складає розуміння її сутності як якісної характеристики особистості майбутнього спеціаліста.

2. Правова компетентність спеціаліста, як і будь-якого громадянина, обов'язково містить правові знання, норми, що дозволяють їй виконувати соціальні вимоги і правила поведінки в суспільстві, які встановлюються чи санкціонуються державними правовими органами, а також повноваженнями, правами й обов'язками конкретного виробництва.

3. Правова компетентність, крім глибоких теоретичних знань, включає практичні вміння, комунікативні здібності й особистісні якості, спрямовані на підвищення ефективності професійної діяльності.

4. Правова компетентність відображає правову дійсність, ставлення особистості до правових явищ і на підставі цього її правову поведінку; вона виявляється через позитивну, відповідну до законів суспільства, настанову щодо себе та інших, адаптує до правового простору конкретної держави.

Умовами формування правової компетентності майбутнього спеціаліста є пріоритетні цінності, мотиваційні настанови, правова культура держави, рівень правової освіти студентів, законність і правопорядок у сфері соціального оточення особистості [8].

Отже, правова компетентність визначається рівнем розвитку суспільства, політичною і правовою ситуацією в ньому, особливостями окремого випадку, що розглядається. Але для цього потрібні знання не тільки конкретні, а й узагальнені, абстрактні, деякі орієнтації на правові ідеали і цінності.

Науковці (О.Болотова, О.Панова, М.Полякова та ін.) виокремлюють такі ключові якості, що входять до правової компетентності: адаптивну (що дозволяє адаптуватися в певному правовому просторі); комунікативну (здібність узгодження питань професійної діяльності з існуючим законодавством і правом); мовленнєву (означає здібність передавати і виражати інформацію у правовому аспекті); юридичну (формування умінь оперувати юридичними категоріями); соціокультурну (знання історії розвитку правової свідомості, права, закономірностей їх розвитку, зв'язки з іншими формами суспільної свідомості, особливості функціонування); прогностичну (здібність передбачати розвиток конкретної ситуації, бачити проблеми, що виникають, наслідки, і знаходити їх правильне вирішення з точки зору законодавства); компенсаторну (вміння знаходити вихід із ситуації, відносно якої відсутні закони, які її визначають); навчально-пізнавальну (удосконалення загальнонавчальних навичок: працювати з книгою, учнями, документами, розуміти сенс законів, знати юридичну термінологію і вміти нею користуватися). Наявність правової компетентності майбутнього інженера, на нашу думку, – це здібність оцінювати соціальні явища і процеси з позиції правової свідомості, відповідного рівня правової культури, характерної для певного історичного та політичного етапу розвитку держави і бачити перспективи розвитку законодавчо-правових аспектів сфери своєї діяльності.

На підставі вищезазначеного у правовій компетентності майбутніх інженерів ми виокремлюємо такі ключові компетенції:

- ціннісна (ставлення до права і закону як до цінності, досягнення світової цивілізації, феномена культури, розуміння сутності права і моралі, здібність до їх розмежування, пріоритету права над мораллю, права над політикою);

- інформаційно-пізнавальна (здібність знаходити, сприймати, аналізувати інформацію, що відноситься до юридично-законодавчої, правової галузі, орієнтуватися в такій інформації, здібність до пошуку правдивої, цінної, суттєвої інформації, юридичні факти);

- мисленнєво-мовленнєва (розуміння сенсу, практичне застосування юридично-правової термінології, категоріального апарату, здібність вираження проблеми мовою права, пояснення правового сенсу явищ, процесів, подій);

- навчально-пізнавальна (уміння працювати з юридичними джерелами та літературою, законодавчими актами, спостерігати за діяльністю інститутів права, осмислювати досвід вітчизняної та зарубіжної практики);

- юридично-законодавча (знання джерел права, системи законів, інститутів права, своїх прав,

свобод, обов'язків – громадянських, як представників певної соціально-психологічної і вікової групи, професійно-трудового колективу, механізму звернення до закону);

- компенсаторно-консультативна (здібність компенсувати відсутність юридичних знань, умінь, якими володіє професійний юрист, правознавець за рахунок здібності знаходити потрібне джерело консультативної юридичної допомоги, роз'яснення);

- технологічно-регулятивна (знання правового аспекту професійних проблем і задач, уміння вирішувати виробничі проблеми у правовому руслі; застосовувати чинні правові норми, закони до конкретної практики, знання механізму впливу на інститути права, юридичні і фізичні особи);

- творчо-прогностична (здібність прогнозувати перспективи правових рішень, що приймаються, передбачати виникнення правових проблем, здібність протистояти беззаконню, удосконалювати законодавство, систему права, юридичні норми, застосовувати юридичні знання, закони у складній, неординарній ситуації, вибирати юридичні рішення, спрямовані на досягнення найбільшої ефективності дій).

Зазначимо, що формування правової компетентності майбутніх інженерів – процес динамічний, що здійснюється поступово. Динаміку формування правової компетентності майбутнього інженера можна подати в такий спосіб: права освіта → права освіченість → права навченість → права розвиненість → права свідомість → права компетентність.

Висновки... Отже, на підставі вищезазначеного доходимо висновку, що в цілому права компетентність – це система правових знань, переконань, навичок, досвіду, механізму дії права і правових технологій, що дозволяють особистості орієнтуватись у правовому полі, юридично грамотно знаходити в ньому вирішення завдань, які виникають, а також впливати на наявну в суспільстві юридично-правову та законодавчу системи, стимулювати дію механізму соціального захисту особистості, що потребує наявності професійних якостей, високого рівня спеціалізації в певній галузі виробничої діяльності, правової культури і грамотності, високого рівня громадянської зрілості, широкої ерудиції і навичок використання сучасних технологій.

Права компетентність майбутнього інженера – це наявність системи професійно правових знань чинного законодавства; усвідомлення сутності права та механізмів його дії; вміння мислити правовими категоріями; доречно використовувати набуті правові знання у професійній діяльності, досягати ефективного результату нормативно-правовим способом.

Зважаючи на те, що у правовій підготовці майбутніх інженерів важливу роль відіграють виокремлені нами види компетенцій у правовій компетентності майбутніх інженерів, було визначено базові компетенції першого, другого і третього порядку.

Базові компетенції першого порядку: ставлення до правопорядку як до необхідності; відчуття меж дозволеного і поведінка в цих межах; знання джерел права, орієнтація у цих джерелах; усвідомлення власних прав; повага до прав інших; емоційно-психологічне неприйняття несправедливості; осуд протиправних дій; толерантність відносно людей, що займають іншу світоглядну позицію і мають інші інтереси тощо; віра в силу закону, у справедливість; навички правомірної поведінки; сформоване почуття законності.

Базові компетенції другого порядку: здібність жити в колективі, поєднувати свої потреби та інтереси з колективними; знання правових заборон поведінки в суспільстві; сформований «кодекс честі»; здібність уникати, не допускати конфліктів; усвідомлення себе особистістю, що має права, свободи, обов'язки; сформоване почуття особистісної й національної гідності; настанова на недопущення, припинення будь-яких спроб, звідки б вони не виходили, пригнічення, образи, зневажання прав.

Базові компетенції третього порядку: уявлення про правознавчу літературу та джерела; усвідомлене ставлення до права як до цінності; розуміння сутності права, культурно-історичних, соціально-політичних його компонентів; здібність виокремлювати правові аспекти соціального життя; здібність аналізувати факти, явища, процеси соціального й духовного життя за допомогою юридично-правових категорій; уміння бачити правову проблематику, знати основи законодавства та права, бути здібним формулювати правові проблеми; уявлення про законодавство, закони; знання особливостей діяльності правових інститутів, представників юридичних професій; уявлення про карно-правові та адміністративні правовідносини; володіння базовими поняттями юриспруденції; уміння юридично правильно викладати правову проблему; володіння прийомами юридичної техніки для захисту своїх прав; знання процедури захисту своїх прав; знання процедури реалізації потреб та інтересів правовим шляхом; інтерес до проблем права, законотворчості, пізнавальна активність; уміння переконувати й заохочувати інших до правомірної поведінки; сформовані правові пріоритети і вільний вибір правової поведінки в умовах полікультурного простору; соціально-права активність і здібність відстоювати свої права; володіння основними технологіями захисту своїх прав.

На підставі вищезазначеного у структурі правової компетентності було виокремлено такі

компоненти: мотиваційно-ціннісний, змістовий, діяльнісний.

Задля формування правової компетентності майбутніх інженерів під час професійної підготовки у вищому технічному закладі необхідне впровадження певних педагогічних умов, що сприятимуть ефективному вирішенню цього завдання.

Список використаних джерел і літератури:

1. Болотова Е. Л. Система непрерывной правовой подготовки педагогических кадров: автореф. на соискание ученой степени д.пед.н.: 13.00.08 «Теория и методика профессионального образования» / Е. Л. Болотова. – М., 2007. – 46 с.
2. Кацова Л. І. Формування професійного інтересу у майбутніх учителів у процесі педагогічної практики: автореф. дис... на здобуття наук. ступеня д.пед.н.: спец. 13.00.08 «Теорія та методика професійної освіти» / Л. І. Кацова. – Харків, 2005. – 19 с.
3. Клочкова Д. М. Основні критерії формування правової компетентності майбутнього вчителя / Д. М. Клочкова // Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка. – Луганськ, 2009. – № 23 (186). – Ч. 3. – С. 207-212.
4. Левитан К. М. Основы педагогической деонтологии / К. М. Левитан. – М.: Наука, 1994. – 192 с.
5. Майорова Е. Б. Компоненты готовности руководителя к управленческой деятельности в условиях финансово-экономической самостоятельности образовательного учреждения / Е. Б. Майорова // Вестник университета российской академии образования. – М., 2008. – № 3 (41). – С. 67-72.
6. Новиков А. М. Методология образования / А. М. Новиков. – [Изд. второе]. – М.: Эгвес, 2006. – 488 с.
7. Нюттен Ж. Мотивация, действие и перспектива будущего / Под ред. Д. А. Леонтьева. – М.: Смысл, 2004. – 608 с.
8. Панова О. А. Формирование правовой компетентности педагогов современной школы: автореф. дис. на соискание ученой степени канд. пед. наук: 13.00.01 «Общая педагогика, история педагогики и образования» / О. А. Панова. – М., 2002. – 19 с.

Spysok vykorystanykh dzherel i literatury:

1. Bolotova E. L. Sistema nepreruvnoi pravovoi podgotovki pedagogicheskikh kadrov: avtoreferat na soiskanie uchonoj stepeni doktora pedagogicheskikh nauk: 13.00.08 «Teoriya i metodika profesionalnogo obrazovaniya». Moskva, 2007, 46 p.
2. Kacova L. I. Formuvanna profesiinogo interesu u maibutnih uchetiliv u proctsi pedagogichnoi praktuku: avtoreferat na zdobutta naukovoogo stupena doktora pedagogicheskikh nauk: 13.00.08 «Teoriya i metodika profesionalnogo obrazovaniya». Harkiv, 2005, 19 p.
3. Klochkova D. M. Osnovni kruterii formuvanna pravovoi kompetentnosti maibutnogo vchutela. Visnuk LNU imeni Tarasa Shevchenka. Lugansk, 2009, № 23 (186), Chast 3, pp. 207-212.
4. Levitan K. M. Osnovu pedagogicheskoi deantologii. Moskva, 1994, 192 p.
5. Mayorova E. B. Komponentu gotovnosti rukovoditela k upravlencheskoi deyatel'nosti v usloviyah finansovo-ekonomicheskoi samostoyatel'nosti obrazovatel'nogo uchreshdeniya. Vestnik unversiteta rossiiskoi akademii obrazovaniya. Moskva, 2008, № 3 (41), pp. 67-72.
6. Novikov A. M. Metodologiya obrazovaniya. Moskva, 2006, 488 p.
7. Nutten Sh. Motivacuya, deistvie i perspektiva budushego. Moskva, 2004, 608 p.
8. Panova O. A. Formirovanie pravovoi kompetentnosti pedagogov sovremennoi shkolu: avtoreferat na soiskanie uchonoj stepeni kandidata pedagogicheskikh nauk: 13.00.01 «Obshaya pedagogika, istoriya pedagogiki i obrazovaniya». Moskva, 2002, 19 p.

Аннотация

Ирина Огородничук

Суцність і структура поняття «правовая компетентность» будущих инженеров

В статье рассмотрена сущность и структура понятия «правовая компетентность». Выделены составляющие правовой компетентности, а именно: ценностно-ориентационная, регулятивно-поведенческая, коммуникативная компетенция. Перечислены уровни правовой компетентности: повседневный уровень (первичный), который проявляется в поступках, действиях согласно с логикой своей правовой компетентности, практическое использование знаний в правовом пространстве и теоретический уровень. Условиями формирования правовой компетентности будущего специалиста являются приоритетные ценности, мотивационные установки, правовая культура государства, уровень правового образования студентов, законность и правопорядок в сфере социального окружения личности. Выделены ключевые качества, которые относятся к правовой компетентности: адаптивная (что позволяет адаптироваться в определённом правовом пространстве); коммуникационная (способность согласовывать вопросы профессиональной деятельности со существующим законодательством и правом); речевая (означает способность передавать и выражать информацию в правовом аспекте); юридическая (формирование умений оперировать юридическими категориями); социокультурная (знание истории развития правового сознания, права, закономерностей их развития, связи с другими формами общественного сознания, особенности функционирования); социокультурная прогностическая (умение предвидеть развитие конкретной ситуации, видеть проблемы, которые появляются, последствия, и находить правильное их решение с точки зрения законодательства); компенсаторную (умение находить выход из ситуации, относительно которой отсутствуют законы, которые её определяют); учебно-познавательная (усовершенствование общеобразовательных умений: работать с книгой, учениками, документами, понимать смысл законов, знать юридическую терминологию и уметь ей пользоваться). Выделены такие ключевые компетенции в правовой компетентности будущих инженеров: ценностная,

информационно-познавательная, мыслительно-речевая, учебно-познавательная, компенсаторно-консультативная, творческо-прогностическая.

Ключевые слова: компетентность, профессиональная компетентность, правовая компетентность, правовая культура.

Summary

Iryna Ohorodniichuk

Essence and Structure of the Notion «Law Competence» of the Future Engineers

Essence and structure of concept «Law competence» are examined in the article. The components of law competence are outlined, in particular: value-orientation, communicative competence. The level of legal competence is shown, namely the everyday level (primary) that appears in the actions, actions in accordance with the logics of their legal competence, the practical application of knowledge in the law space and theoretical level. The conditions of formation of legal competence of the future specialist are the priority values, motivational guidelines, the law culture of the state, the level of law education of students, legality and law and order in the sphere of social environment of the individual. Such key qualities that belong to legal competence are highlighted: adaptive (that allows to adapt in certain legal space); communication (process matching matters of professional activity with existing legislation and law); law (impatient operate law categories); socio-cultural (knowledge of the history of consciousness, law, laws of their development, links with other forms of public consciousness, peculiarities of functioning); predictive (ability to foresee the development of a specific situation, see the problems that occur, the consequences, and finding them the right decision from the point of view of legislation). Based on the foregoing, the legal competence of engineers selected the following key competences: value, informational-cognitive, thinking-speech, dedicated, technologically-regulatory, creatively-predictive.

Key words: competence, professional competence, legal competence, legal culture.

Дата надходження статті: «19» вересня 2014 р.

УДК 378:614.253.52(436)

ГАЛИНА ПАЛАСЮК,

кандидат філософських наук, доцент
(м. Тернопіль)

Система вищої медсестринської освіти в Австрії

У статті досліджено питання професійної підготовки медичних сестер в Австрії. Розглянуто особливості австрійської системи вищої медсестринської освіти на засадах ступеневості. Акцентовано увагу на підготовку бакалаврів, магістрів і докторів медсестринства в університетах і вищих професійних школах Австрії. Аргументовано необхідність реформування вітчизняної системи медсестринської освіти і вивчення особливостей професійної підготовки медичних сестер у навчальних закладах Австрії, де система підготовки медичних працівників вважається однією із найефективніших у Європі.

Ключові слова: вища медсестринська освіта, Австрія, бакалаврат, магістратура, докторантура, університет, вища професійна школа.

Постановка проблеми у загальному вигляді... Система освіти є суспільним пріоритетом кожної країни, оскільки її дієвість та ефективність означає успішне майбутнє для прийдешніх поколінь. В Україні сьогодні триває процес становлення нової освітньої системи, зорієнтованої на розвиток особистості та інтеграцію в європейський і світовий освітній простір. Відбувається зміна наукової та освітньої парадигми: пропонується інший зміст, нові підходи [1, с.61-62].

У вищій медичній школі України реалізується євроінтеграційна програма підготовки медичних працівників у відповідності до міжнародних стандартів. Реформування медичної освіти – єдиний шлях нашої держави до надання кожному громадянину якісної медичної допомоги, а студентам – можливості здобути освіту світового рівня, стати високопрофесійним і конкурентоспроможним фахівцем [2, с.46].

Значна увага приділяється реформуванню медсестринської освіти, оскільки забезпечення якості медсестринської допомоги є одним із найважливіших завдань, які стоять сьогодні перед вітчизняною системою охорони здоров'я. З часу отримання незалежності в Україні створено передумови для вивчення міжнародного досвіду, проведення порівняльного аналізу, що підтвердило невідповідність підготовки медичних сестер в Україні загальноєвропейським стандартам. Вирішення цього завдання пов'язане з професійною підготовкою висококваліфікованого компетентного спеціаліста з медсестринства, що володіє суміжними медичними спеціальностями, готового до професійного росту, здатного до самоосвіти та самовдосконалення.